2026/2387

3.11.2026 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2026/2387 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 21 октомври 2026 година

за създаване на програма за гъвкави и бързи иновации в областта на отбраната (AGILE) и за изменение на регламенти (ЕС) 2024/795 и (ЕС) 2026/467

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 173, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет [1],

в съответствие с обикновената законодателна процедура [2],

като имат предвид, че:

(1) Възобновяването на военните действия с висока интензивност вследствие на непровокираната и неоправдана агресивна война на Русия срещу Украйна представлява заплаха за Съюза, която налага значително и трайно увеличаване на капацитета на държавите членки да укрепват своите отбранителни способности и готовност. Дългосрочното влошаване на сигурността в регионален и световен мащаб изисква задълбочена трансформация на европейската отбранителна технологична и индустриална база (ЕОТИБ), за да се гарантира способността ѝ да доставя иновативни отбранителни продукти, в това число технологии, необходими на въоръжените сили на държавите членки по в достатъчни количества и в необходимия срок, по-специално по време на война.

(2) На срещата си във Версай на 11 март 2022 г. държавните и правителствените ръководители на държавите членки поеха ангажимент да укрепят европейските отбранителни способности, да увеличат разходите на държавите членки за отбрана, да засилят сътрудничеството чрез съвместни проекти и съвместни поръчки за отбранителни способности, да преодолеят недостига в различни сфери, да насърчат иновациите и да укрепят и развият европейската отбранителна промишленост.

(3) Иновациите са от решаващо значение за постигането и подкрепата на отбранителната готовност на Европа, особено в днешната епоха на нарастващи заплахи, системна конкуренция и геополитически съперничества. Разпространението на заплахи предизвика международна надпревара във въоръжаването и глобална технологична конкуренция, а нововъзникващите и революционните технологии в области като ИИ, квантовите технологии, роботиката, киберпространството и космическото пространство изпълняват решаваща роля за поддържането на стратегическо предимство и гарантирането на по-убедителни мерки за възпиране. Постигането на посочените цели изисква бързо изпитване, валидиране и интегриране на възпросните технологии в отбранителните способности, както и непрекъснато ангажиране с технологичната и иновационната екосистема.

[1] ОВ C, C/2026/3556, 22.7.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/3556/oj.
[2] Позиция на Европейския парламент от 6 октомври 2026 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 12 октомври 2026 г.

(4) Агресивната война на Русия срещу Украйна показва бързината, с която се развиват отбранителните технологии. Иновационните цикли се ускоряват, което означава, че отбранителните продукти трябва да се адаптират бързо и непрекъснато. Въпросните промени преобразуват също динамиката на бойното поле и подчертават оперативното значение на евтините и основаните на софтуер решения, които могат да се възпроизвеждат бързо и да се прилагат с високи темпове, като – включително, но не само – безпилотните автономни системи (БАС) и свързаните с тях софтуер, сензори, комуникационни системи и технологии за противодействие на БАС. Малките и средните предприятия (МСП), включително иновативните стартиращи и разрастващи се предприятия, често с граждански характер, изпълняват ключова роля в подкрепата на отбраната и въоръжените сили на Украйна. Тези нови участници в областта на отбраната осигуряват по-бързи иновации, по-голяма гъвкавост, икономически ефективни решения и нови оперативни идеи и процеси. В резултат на това те се превръщат в движеща сила за трансформирането на ЕОТИБ. В съвместната бяла книга на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 19 март 2025 г. за европейската отбранителна готовност до 2030 г. се подчертава значението на една силна екосистема за технологични иновации. Това е от съществено значение, за да се гарантира, че европейската отбранителна промишленост, държавите членки и асоциираните трети държави могат да следват бързо променящия се характер на съвременната война, в която способността за идентифициране, адаптиране и въвеждане в употреба на нововъзникващи технологии бързо се превърна в основно оперативно изискване.

(5) За да предостави всеобхватна подкрепа за съвместна научноизследователска и развойна дейност в областта на отбранителните продукти, Съюзът създаде Европейския фонд за отбрана (ЕФО). С бюджет от 7,3 милиарда евро по многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. ЕФО има за цел да насърчава конкурентоспособността, сътрудничеството, ефективността и иновационния капацитет на ЕОТИБ, както и да намалява разпокъсаността в рамките на ЕОТИБ. Като една от най-големите програми за научноизследователска и развойна дейност в областта на отбраната в Европа ЕФО подкрепя съвместното разработване на най-сложните отбранителни системи, които нито една държава членка не би могла да си позволи да разработи самостоятелно. Той подкрепя и развитието на нови европейски вериги на доставки в областта на отбраната. Като част от ЕФО през 2022 г. беше създадена Схемата на ЕС за иновации в областта на отбраната (EUDIS), за да се предостави целенасочена подкрепа на нетрадиционни участници в областта на отбраната, по-специално МСП, и да се намалят пречките пред навлизането на пазара. EUDIS включва няколко инициативи, като например целеви покани за представяне на предложения за научноизследователска и развойна дейност, услуги за ускоряване на бизнеса и за намиране на партньори, хакатони и капиталово финансиране, на които се падат около 20 % от бюджета на ЕФР, за който се поемат задължения всяка година. Посочените действия допринесоха за разширяването на ЕОТИБ и насърчаването на капацитета за иновации в областта на отбраната в целия Съюз. Освен това инициативата BraveTech EU по линия на ЕФО предоставя допълнителна подкрепа за новаторите в областта на отбраната, като им предлага постепенен достъп до финансиране успоредно с циклите на изпитване на технологиите и редовно разработване. Тя е съсредоточена върху разработването на решения въз основа на нуждите в областта на отбраната, установени от Украйна, като предоставя на украинската промишленост пряка възможност за сътрудничество с новаторите от Съюза в областта на отбраната.

(6) Регламенти (ЕС) 2021/695 ([3]) и (ЕС) 2024/795 ([4]) на Европейския парламент и на Съвета дават възможност на инструмента „Ускорител“ на Европейския съвет по иновациите (ЕСИ) да подкрепя технологии с двойна употреба и да стимулира инвестициите в отбранителни технологии в рамките на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP). Освен това настоящият регламент позволява пряко подпомагане от ЕСИ за отбранителни технологии под формата на пряко капиталово финансиране.

(7) С Регламент (ЕС) 2025/2653 на Европейския парламент и на Съвета ([5]) отбранителните технологии бяха въведени като четвърта област на инвестиции в рамките на STEP наред с биотехнологиите, цифровите и чистите технологии. В Регламент (ЕС) 2024/795 се предвижда удостояване с печат за суверенитет на проекти, отговарящи на минималните изисквания за качество, определени в програмите, които са изброени в посочения регламент. Печатът за суверенитет трябва да се използва като знак за качество, който предлага възможност за получаване на финансиране по други програми на Съюза, било то общо, кумулативно или комбинирано, или от държавите членки. За да могат проектите, които отговарят на минималните изисквания за качество, посочени в настоящия регламент, да бъдат допустими за печат за суверенитет, Регламент (ЕС) 2024/795 следва да бъде изменен, за да включи програмата, създадена с настоящия регламент в списъка на допустимите програми.

([3]) Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([4]) Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и за изменение на Директива 2003/87/ЕО и на регламенти (ЕС) 2021/1058, (ЕС) 2021/1056, (ЕС) 2021/1057, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 223/2014, (ЕС) 2021/1060, (ЕС) 2021/523, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697 и (ЕС) 2021/241 (ОВ L, 2024/795, 29.2.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([5]) Регламент (ЕС) 2025/2653 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2025 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2021/694, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697, (ЕС) 2021/1153 и (ЕС) 2024/795 по отношение на стимулирането на свързаните с отбраната инвестиции в бюджета на ЕС с цел изпълнение на плана ReArm Europe (ОВ L, 2025/2653, 22.12.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2653/oj).

(8) С Регламент (ЕС) 2025/2653 бяха въведени и целенасочени промени в Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета ([6]), по-специално по отношение на действията, отнасящи се до сферата на революционните технологии в областта на отбраната. По-конкретно тези промени дават възможност в работната програма да се определят най-подходящите критерии и процедури за подбор и предоставяне на финансиране за всяка покана за представяне на предложения за проекти. Освен това с Регламент (ЕС) 2026/2382 на Европейския парламент и на Съвета ([7]) бяха въведени допълнителни изменения на Регламент (ЕС) 2021/697, с които тази възможност беше разширена, за да обхване всички покани за представяне на предложения, отправени по линия на Европейския фонд за отбрана, особено тези, насочени към МСП.

(9) В допълнение към подкрепата, предоставена чрез съществуващи инструменти на Съюза следва да се създаде нова програма (наричана по-нататък „програмата“), за да се предоставя бърза, гъвкава и целенасочена подкрепа на МСП за разработването на иновативни решения в областта на отбраната и да се гарантира бързото им предоставяне на държавите членки и асоциираните трети държави, с акцент върху ефективността на разходите. Програмата следва да се съсредоточи върху подкрепата за бързото разработване на нововъзникващи и революционни продукти в областта на отбраната, включително компоненти, необходими за тяхното производство, до високо равнище на технологична готовност, включително адаптирането на граждански технологии за отбранителни приложения. Програмата следва да е насочена към най-неотложните нужди от развитие на способностите на държавите членки и асоциираните трети държави, като се вземат предвид приоритетите по отношение на способностите, определени в контекста на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС), и приоритетните области по отношение на способностите, определени на равнището на Съюза, както и стандартите на НАТО и други приложими стандарти, със специален акцент върху евтините решения в областта на отбраната. Програмата следва също така да ускори иновационните цикли на нововъзникващите и революционните продукти в областта на отбраната, като съгласува тяхното развитие с неотложните нужди на държавите членки и асоциираните трети държави и същевременно използва потенциала за иновации на отбранителната промишленост на Съюза като цяло. Програмата следва също така да насърчава внедряването на такива продукти от държавите членки, асоциираните трети държави и главните изпълнители, като подкрепя разрастването на разработените от МСП решения в цяла Европа и тяхното интегриране в трансграничните вериги на доставки в областта на отбраната и укрепването на сигурността на доставките на отбранителни продукти в рамките на Съюза, като в крайна сметка намалява стратегическите зависимости и допринася за укрепването на технологичното предимство и оперативните способности на държавите членки.

(10) За да се гарантира ефективното изпълнение на бюджета на Съюза, програмата ще допълва изцяло съществуващите инструменти на Съюза в подкрепа на иновациите в областта на отбраната. EUDIS подкрепя нетрадиционни участници в областта на отбраната в по-широката рамка на ЕФО, включително безвъзмездни средства за научноизследователска и развойна дейност за консорциуми и други действия за подкрепа, насочени към отделни субекти, като Business Accelerator и Matchmaking. Центърът на ЕС за иновации в областта на отбраната, управляван от Европейската агенция по отбрана (EDA), насърчава сътрудничеството между държавите членки в сферата на иновациите в областта на отбраната. HEDI способства за свързването на подкрепата за иновациите на равнището на Съюза с общо установените нужди в областта на способностите чрез структуриране на иновационните дейности около оперативните изисквания и чрез свързване на обещаващите решения с изпитване, експериментиране, ангажиране на потребителя и потенциални пътища за внедряване на въпросните решения. Чрез този подход HEDI допринася да се гарантира, че подкрепата за иновации в областта на отбраната не само отговаря на нововъзникващите технологични промени, но и се основава на военното значение и за практическо внедряване. ЕСИ е ключова иновационна програма на Съюза за идентифициране, разработване и разрастване на революционни технологии и иновации. След приемането на Регламент (ЕС) 2025/2653 схемата на ЕСИ за разрастване на STEP ще предоставя пряко капиталово финансиране, за да помогне на дружествата в областта на отбраната и дружествата в сектора на двойната употреба да увеличат мащаба на своите иновации. Програмата запълва отчетлива празнина, тъй като ще предложи рационализирана, пряка подкрепа на отделни МСП за разработването на иновативни решения и внедряването на въпросните решения от държавите членки и промишлеността, с много кратки срокове за възлагане и ясна връзка с нуждите от способности на държавите членки. Поради това тя следва да даде възможност на Съюза да изпробва нови подходи за подкрепа на иновациите в областта на отбраната, като същевременно допълва съществуващите инструменти на Съюза в различни нива на зрялост, размери на консорциумите, срокове и технологични области. Бързото развитие на заплахите в областта на отбраната изисква преминаване към по-гъвкав подход, с който се позволява на иновативните дружества, по-специално МСП, да реагират бързо на установените предизвикателства, свързани със способностите. Поради това програмата следва да дава приоритет на основани на предизвикателства иновационни дейности с бързи цикли на повторение, пряко свързани с приоритетните оперативни изисквания на държавите членки.

([6]) Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Европейски фонд за отбрана и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1092 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

([7]) Регламент (ЕС) 2026/2382 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 20226 г. за изменение на регламенти (ЕО) № 1907/2006, (ЕО) № 1272/2008, (ЕС) № 528/2012, (ЕС) 2019/1021 и (ЕС) 2021/697 по отношение на отбранителната готовност и улесняването на инвестициите в отбраната и на условията за отбранителната промишленост (ОВ L, 2026/2382, 3.11.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2382/oj).

(11) Комисията следва да се стреми към максимално увеличаване на полезните взаимодействия между програмите на Съвета в подкрепа на иновациите. За тази цел тя би могла да предложи ускорени пътища между програмата и други съответни инициативи на Съюза, като например инструмента „Ускорител“ на ЕСИ, схемата за разрастване на STEP и бизнес ускорителя на EUDIS. Когато е уместно, програмата следва също така да разглежда потенциалните полезни взаимодействия с дейностите на НАТО в областта на иновациите в отбраната, включително Ускорителя на иновациите в отбраната за Северноатлантическия регион (DIANA).

(12) Програмата следва да се стреми към значително ускоряване на иновационните цикли на отбранителните продукти и технологии с висок революционен потенциал, включително тези, които все още не са налични на пазара, за да се гарантира, че те са напълно използваеми и готови за използване от крайния потребител в рамките на една до три години. Програмата следва също да гарантира, когато е уместно, че подпомаганите от програмата продукти включват подходящи гаранции за киберсигурност и киберустойчивост. Тя следва да осигурява на новаторите възможно най-голяма гъвкавост да предлагат нови решения, включително когато действат в качеството на отделни правни образувания, като същевременно дава възможност за възлагане на конкретни задачи на подизпълнители или за сътрудничество с други субекти по време на изпълнението.

(13) Трайното структурно предизвикателство, пред които са изправени европейските МСП в областта на отбраната, е разликата между успешните иновации и оперативното внедряване от въоръжените сили на държавите членки и асоциираните трети държави. За да се преодолее тази разлика, програмата следва да бъде приведена в съответствие с действителните и приоритетни нужди в областта на отбраната на държавите членки и асоциираните трети държави. По този начин тя следва да подкрепя внедряването на иновативни решения от техните въоръжени сили и отбранителна промишленост, по-специално главните изпълнители и първоразредните подизпълнители. Програмата следва да създаде ускорен процес, който да даде възможност на Съюза да подкрепя изпитването и внедряването на иновативни механизми за подкрепа, насочени към най-неотложните изисквания за отбранителна готовност, включително в подкрепа на приоритетните области по отношение на способностите, определени на равнището на Съюза, и европейските проекти в областта на отбраната от общ интерес (ЕПООИ), когато е целесъобразно. Програмата следва да установи ускорен процес за достъп до съоръжения за изпитване и експериментиране в Съюза и — когато е уместно и при условие че те са съгласни — в асоциирани трети държави.

(14) Програмата следва да подкрепя дейности, включващи полеви изпитвания, експериментиране и демонстрации, включително като се основава по целесъобразност на текущата работа на Европейска агенция по отбрана. Тези дейности следва да позволяват на субектите да валидират иновативни решения при реалистични оперативни условия, като генерират обратна информация в реално време, която може да се използва за усъвършенстване и подобряване на решенията чрез повтарящ се процес. Активното участие на държавите членки и съответните участници от промишлеността, например главните изпълнители и първоразредните подизпълнители, е от решаващо значение на всеки етап от въпросния процес — от определянето на изисквания за изпитване до оценката на доказаните способности. Това участие може да спомогне за създаването на надеждни сигнали за търсенето и да улесни последващите решения за възлагане на обществени поръчки. Освен това програмата може да подкрепи внедряването на нови технологии и продукти чрез обединяване на търсенето и използване на иновативни механизми за възлагане на обществени поръчки, като например партньорства за иновации. Могат да бъдат разработени и споделени платформи и услуги, за да се отговори на общите оперативни нужди на множество крайни ползватели.

(15) Базираните в космоса способности се превърнаха в незаменими фактори за съвременните операции в областта на отбраната и сигурността, като осигуряват критични функции, включително във връзка с разузнавателни данни, наблюдение и разузнаване, сигурни комуникации, позициониране, навигация и определяне във времето и ранно предупреждение. Освен това нарастващата зависимост на въоръжените сили от космически активи, съчетана с нарастващата уязвимост на космическата инфраструктура към заплахи, превръща устойчивостта и способността за реагиране на европейския космически сектор в стратегически приоритет. Двойното предназначение на космическите технологии и услуги означава, че иновациите в космическия сектор имат преки и непосредствени последици за отбранителните способности и че обусловеното от отбраната търсене може да ускори разработването и пазарната реализация на европейските космически технологии. Поради това програмата следва да подкрепя развитието на иновативни космически и базирани в космоса отбранителни способности, чрез включване на нови субекти и нетрадиционни участници, за да се повиши стратегическата автономност на Съюза в космическото пространство и да се укрепи ЕОТИБ. Това включва принос за разработването на бъдеща услуга за наблюдение на Земята за нуждите на правителствата с автономни, устойчиви и отбранителни способности за наблюдение на Земята. Програмата следва също така да подкрепя дейности в областта на операции в космическото пространство, за да се ускори използването на космическите отбранителни способности от държавите членки и от Съюза, в съответствие с космическата програма, Програмата за сигурна свързаност или по отношение на дейностите на Сателитния център на Европейския съюз, като същевременно се гарантира съгласуваност със съответните инициативи на Съюза, свързани с космическото пространство.

(16) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия за приемане на работните програми и решенията за предоставяне на финансиране. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([8]).

(17) В съответствие с член 153, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета ([9]) комисията за оценка може да бъде подпомагана от външни експерти съгласно решение на отговорния разпоредител с бюджетни кредити. За да се защити поверителността на работата на комисията за оценка чрез дерогация от член 242, параграф 4 от посочения регламент списъкът на независимите експерти не следва да се оповестява публично.

(18) В работната програма следва да се посочат покани за представяне на предложения, които могат да са под формата на предизвикателства, насочени към конкретни нужди в областта на отбраната, установени в координация с държавите членки, чрез структуриран процес с участието на държавите членки, така че подпомаганите проекти да отговарят на действителните и приоритетните потребности на държавите членки в областта на отбраната. Тези специфични потребности в областта на отбраната следва да бъдат определени въз основа на приоритетите на ЕС за способностите, които произтичат от плана за развитие на способностите и са допълнени по целесъобразност с пропуските и възможностите, установени чрез координирания годишен преглед на отбраната. Европейската агенция по отбрана, като орган, отговарящ за плана за развитие на способностите, и като домакин на HEDI, и Европейската служба за външна дейност, включително Военният секретариат на Европейския Съюз, както и представители на асоциирани трети държави, следва да бъдат тясно свързани с процеса на идентифициране на предизвикателствата. Комисията може също така да използва, на строго консултативна основа, приноса на утвърдени участници в отбранителната промишленост и по-широката ЕОТИБ, включително главните изпълнители, за определянето на предизвикателствата с оглед на посрещането на специфични, обусловени от мисията нужди от способности, при условие че този принос не влияе върху изготвянето на поканите за представяне на предложения по начин, който е в ущърб на лоялната конкуренция или на участието на нови участници в областта на отбраната, по-специално МСП и иновативни стартиращи и разрастващи се предприятия. Във всички случаи следва да се даде приоритет на предизвикателствата, които привличат възможно най-широка подкрепа от държавите членки, отразяват истинско общо търсене и стратегическо привеждане в съответствие и допринасят за отбранителната готовност на Съюза като цяло. За да се обхване пълният спектър от иновации, програмата следва да включва и покани за представяне на предложения, насочени към по-широки цели за иновации в областта на отбраната. При подбора на проекти в рамките на тези покани за представяне на предложения Комисията следва да гарантира, че програмата допринася за укрепване на капацитета на отбранителната промишленост в целия Съюз като цяло и за справяне както със спешни, така и с трайни заплахи.

(19) Програмата има за цел да подкрепи усилията за иновации на нетрадиционни участници в областта на отбраната, и най-вече на МСП. Чрез предоставянето на целенасочена подкрепа програмата се стреми да ускори степента на зрялост и усъвършенстването на техните революционни технологии и продукти и да доближи до пазара тези технологии и продукти, като в крайна сметка повиши конкурентоспособността и растежа на същите участници.

(20) Трети държави, които са членки на Европейското икономическо пространство, следва да могат да участват в програмата като асоциирани трети държави в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство ([10]), което предвижда, че програмите се изпълняват въз основа на решение, прието съгласно посоченото споразумение. Украйна също следва да може да участва в програмата като асоциирана трета държава в съответствие със Споразумението за асоцииране между Европейския Съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна ([11]).

([8]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([9]) Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([10]) ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

([11]) ОВ L 161, 29.5.2014 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

(21) Агресивната война на Русия срещу Украйна нанесе огромни щети в Украйна. Освен това Украйна загуби достъпа си до международните финансови пазари и отбеляза значителен спад в публичните приходи, а публичните ѝ разходи се увеличиха значително. В този контекст е вероятно Украйна да има съществени нужди от финансиране през следващите години. Поради тази причина от Украйна няма да се изисква да допринася финансово за програмата, за да бъде асоциирана към нея. В споразуменията за асоцииране за участие в програмата ще бъдат определени конкретните ред и условия, уреждащи участието на Украйна в програмата.

(22) Тъй като програмата има за цел да подкрепя иновационния капацитет на отбранителната промишленост на Съюза, само правни образувания, които са установени в Съюза или в асоциирани трети държави и върху които не се упражнява контрол от страна на неасоциирани трети държави или образувания от неасоциирани трети държави, следва да отговарят на критериите за допустимост за получаване на подкрепа. Освен това, за да се защитят основните интереси на Съюза и на неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната, инфраструктурата, съоръженията, активите и ресурсите на получателите на финансиране от Съюза и техните подизпълнители, участващи в подкрепяни от програмата действия, следва да се намират на територията на държава членка или на асоциирана трета държава през цялата продължителност на действието, а изпълнителните управленски структури на получателите, участващи в действието, следва да се намират в Съюза или в асоциирана трета държава. За да се защитят тези основни интереси в областта на сигурността и отбраната, тези критерии за допустимост следва да се прилагат и за финансирането, предоставяно чрез обществени поръчки.

(23) Междинната оценка на ЕФО показа, че административната тежест и времето, необходими за предоставяне на гаранции, когато установен в Съюза получател на финансиране от Съюза се контролира от неасоциирана трета държава или образувание от неасоциирана трета държава, са несъвместими с бързината и гъвкавостта, необходими за ефективното изпълнение на програмата. За да се отговори на това предизвикателство и да се улесни бързото изпълнение на програмата, не следва да се разрешават дерогации от принципа получателите да не бъдат контролирани от субекти, установени извън Съюза или извън асоциирани трети държави. Опитът от предишни програми за отбранителната промишленост също показва, че предоставянето на гаранции води до допълнителна процедурна сложност и по-дълги периоди на оценка, като същевременно би било малко вероятно премахването на това изключение да засегне значително броя на допустимите субекти.

(24) За да се гарантира, че държавите членки могат да се ползват от авангардни технологии и иновации, програмата следва да може да предоставя стимули за привличане на МСП, установени извън Съюза или асоциирани трети държави, които имат потенциал да допринесат значително за постигането на целите на програмата. Всяко такова финансиране от Съюза следва да бъде обвързано с условието съответното МСП да бъде контролирано от държава членка или асоциирана трета държава, или от субект, установен в държава членка или в асоциирана трета държава, и с условието това МСП да не е установено, нито изпълнителните му управленски структури да се намират в Русия или в държави, подкрепящи агресивната война на Русия срещу Украйна, като се взема предвид настоящият контекст, и по-специално непровокираната и неоправдана агресивна война на Русия срещу Украйна.

(25) В ограничени случаи в работната програма следва да могат да се определят някои процедури за възлагане, при които МСП биха могли да участват в програмата, дори ако все още не отговарят на критериите за допустимост, свързани с тяхното установяване или с установяването на изпълнителните им управленски структури в Съюза или в асоциирана трета държава. Механизмът, наричан в настоящия регламент „стимулираща намеса“, се състои в предоставянето на получателите на финансиране от Съюза на временно и условно спиране на изпълнението на този критерий за допустимост, който те ще трябва да изпълнят в срока, определен в правното задължение за получаване на финансиране от Съюза. Стимулиращата намеса не следва да засяга основната цел на програмата за подкрепа на МСП, установени в Съюза или в асоциирани трети държави. Освен това може да бъде предоставено финансиране от Съюза за разходите за преместване на установяването на тези МСП или на техните изпълнителни управленски структури в Съюза или в асоциирана трета държава. Финансовите интереси на Съюза следва да бъдат надлежно защитени, а плащанията следва да се извършват едва след като критериите за допустимост са били изпълнени до края на периода, определен в правното задължение. За да се запази целевият и извънреден характер на тази подкрепа, в работната програма следва да може да се предвидят тавани за стимулиращите намеси и финансовата подкрепа за разходите за преместване както по отношение на общия дял от финансовия пакет, така и по отношение на общото финансиране от Съюза, предоставена на отделните получатели.

(26) За да може стимулиращата намеса да постигне предвидената цел, следва да бъде възможна дерогация от критерия за допустимост получателите на финансиране от Съюза да са установени и изпълнителната им управленска структура да е установена в Съюза или в асоциирана трета държава, за да получават финансиране от Съюза, при условие че това финансиране има за цел конкретно да улесни спазването на тези критерии за допустимост, включително чрез покриване на разходите, свързани с преместването на дружеството или установяването на изпълнителната му управленска структура в Съюза или в асоциирана трета държава.

(27) За да се гарантира, че при прилагането на настоящия регламент Съюзът и неговите държави членки спазват своите международни задължения, действията, свързани с продукти, чието използване, разработване или производство са забранени от международното право, не следва да бъдат подкрепяни от тази програма. Във връзка с това допустимостта на действия, свързани с нововъзникващи и революционни продукти в областта на отбраната, също следва да бъде съобразена с развитието на международното право. Освен това действията за разработване на смъртоносни автономни оръжия без възможност за пълноценен човешки контрол по отношение на решенията за избор на цел и предприемане на действия за употреба на сила срещу хора не следва да бъдат допустими за подкрепа от програмата, без да се засяга възможността за предоставяне на финансиране от Съюза за действия за разработване на системи за ранно предупреждение и мерки за противодействие с отбранителна цел. Като се има предвид скоростта, необходима за разработването на иновативни и революционни отбранителни технологии, и общото намерение на програмата да привлича МСП, стартиращи и разрастващи се предприятия и нетрадиционни участници в областта на отбраната, Комисията следва да гарантира, че това не налага ненужна административна тежест за заявителите. Освен това оценката на това изискване не следва да води до забавяне на изпълнението на програмата.

(28) Като се има предвид необходимостта действията, подкрепяни по програмата, да бъдат изпълнени в кратък срок, като същевременно се сведе до минимум административната тежест за заявителите, следва да се използва финансиране, което не е свързано с разходите, или опростени варианти за разходите, когато финансирането от Съюза се предоставя под формата на безвъзмездни средства. Като се има предвид необходимостта да се осигури бърза, достъпна и ориентирана към резултатите подкрепа за МСП, включително иновативните стартиращи и разрастващи се предприятия, безвъзмездните средства по програмата следва, когато е възможно, да бъдат под формата на еднократни суми, за да се намали административната тежест, да се повиши предвидимостта за получателите на финансирането от Съюза и да им се даде възможност да се съсредоточат върху постигането на договорените крайни продукти. Финансирането от Съюза следва да бъде предоставяна под формата на възстановяване на действително направените допустими разходи, само когато целите на дадено действие не могат да бъдат постигнати по друг начин.

(29) За функционирането на отбранителната промишленост не се прилагат обичайните правила и стопански модели, на които се подчиняват по-традиционните пазари. Търсенето е почти изключително от националните правителства, които също така контролират цялото придобиване на свързани с отбраната продукти и технологии, включително износ. Поради това отбранителната промишленост, по-специално малките и нетрадиционните новатори в областта на отбраната, не участват в значителни самостоятелно финансирани иновационни проекти, а държавите членки и асоциираните трети държави често финансират всички свързани разходи. Освен това тези участници са изправени пред трайни пречки при достъпа до финансиране, включително съфинансиране, по-специално частно финансиране за инвестиции, поради рисковете, които участниците на пазара свързват с такива инвестиции. Поради това привличането на публични инвестиции за отбранителната промишленост на Съюза е от жизненоважно значение предвид належащата необходимост от стимулиране на инвестициите в иновации в областта на отбраната. Тъй като в противен случай тези мерки не биха били предприети, изглежда оправдано, без да се засяга член 193 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, да се предостави финансиране от Съюза, което да може да покрива до 100 % от допустимите разходи за действия, допустими по програмата.

(30) За да се опрости допълнително и да се ускори процесът на подаване и оценка, финансиране от Съюза следва да се предоставя чрез специална процедура за оценяване, включваща определени проверки след вземането на решението за предоставяне на финансиране. Кандидатите следва да бъдат поканени да представят предложения заедно с кратко обобщение. Това обобщение следва да бъде оценено, преди да се извърши цялостната оценка на предложенията спрямо съответните критерии за предоставяне на финансиране, определени в работната програма. Посоченият подход има за цел да се намали административната тежест за заявителите и да се осигури финансова сигурност възможно най-бързо, като същевременно се приеме разумно равнище на финансов или правен риск за Съюза, пропорционално на преследваните цели. Финансовите интереси на Съюза следва да бъдат надлежно защитени и не следва да се предоставя финансиране, докато окончателната оценка не бъде приключена.

(31) С цел допълнително опростяване и ускоряване на процеса на представяне и оценка следва да бъде възможно да се предвиди дерогация от някои други задължения, посочени в Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. По-специално следва да бъдат разрешени дерогации от членове 199, 201 и 203 от посочения регламент относно съдържанието и оценката на заявленията за получаване на безвъзмездни средства и от член 170, параграф 1, букви б) и в) и член 170, параграф 2 от същия регламент относно процедурите за възлагане на обществени поръчки. Тези дерогации следва да дадат възможност решенията за предоставяне на финансиране да се приемат, а споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства да се подписват въз основа на предварителна оценка на критериите за допустимост и подбор, като се разчита по целесъобразност на клетвените декларации на заявителите и оферентите, включително по отношение на изискванията за контрол, без да се изискват подкрепящи документи на този етап. Освен това сроковете за съобщаване на резултатите от предварителната оценка и за приемането на решението за предоставяне на финансиране следва да бъдат съкратени и уточнени в работната програма, което ще позволи на Комисията да действа незабавно. Окончателната оценка на съответните критерии следва обаче да приключи в рамките на четири месеца след крайния срок за кандидатстване. Финансовите интереси на Съюза следва да бъдат надлежно защитени, а плащанията следва да се предоставят само след приключване на окончателната оценка.

(32) Като алтернатива на ускорената процедура за оценка и за да може Съюзът да подкрепи решение за иновативни решения без първоначално изкуствено намаляване или ограничаване, произтичащо от специфичната форма на подкрепа от Съюза, програмата следва да даде възможност за по-гъвкав и достъпен подход за идентифициране, подбор и подкрепа на иновативни проекти и идеи, включително чрез неутрални по отношение на инструментите процедури за възлагане. При този подход идеите следва да се оценяват и подбират въз основа на техните качества по отношение на техния принос към целите на програмата. Най-подходящият и ефективен инструмент за изпълнение на бюджета по програмата, независимо дали става въпрос за безвъзмездни средства, обществени поръчки или друга форма на подкрепа, следва да се определя само след процедурата за подбор, като се отчитат специфичните характеристики, изисквания и предимства на отделния проект.

(33) За да се запази привлекателността за по-широк кръг от потенциални заявители и да се преодолее съществуващият недостиг в иновационния цикъл в областта на отбраната, е необходимо и пропорционално да се даде възможност разходите, направени преди подаването на заявлението за получаване на безвъзмездни средства, да бъдат допустими за финансиране от Съюза, както е предвидено в член 196, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Програмата е насочена към дейности за разработване на късен етап, които преодоляват критичното разминаване между пазарната реализация и обществените поръчки, като доближават нововъзникващите и революционните продукти в областта на отбраната до пазарната готовност и оперативното внедряване. Иновативните дружества, по-специално МСП, често започват дейност по развитие и се самофинансират, преди да са налице официални възможности за финансиране. Посоченият подход ще даде възможност по програмата да се подкрепят иновационни действия от критично значение, започнали до три месеца преди приключването на поканата за представяне на предложения и да се предостави финансиране от Съюза за ускоряване на тяхното приключване, като се гарантира навременното постигане на резултати за справяне с най-неотложните предизвикателства, пред които са изправени въоръжените сили на държавите членки и асоциираните трети държави.

(34) В Директива 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([12]) се предвижда специално изключение от предвидените в нея задължения за поръчките, възлагани по някои програми за сътрудничество, включващи научноизследователска и развойна дейност. След приемането на Директива (ЕС) 2026/2383 на Европейския парламент и на Съвета ([13]) в Директива 2009/81/ЕО ясно се посочва, че проектите за научноизследователска и развойна дейност, управлявани от институции или органи на Съюза и изпълнявани в съответствие с правилата на Съюза и финансирани от бюджета на Съюза, представляват програма за сътрудничество, осъществявана съвместно от най-малко две държави членки, и могат да продължат, обхващайки етапите след етапа на научноизследователска и развойна дейност. В такъв случай поръчките, възложени след посочените етапи, също следва да могат да бъдат изключени. Това изключване се прилага по-специално за поръчки, възложени в рамките на проекти, подкрепяни от програмата.

([12]) Директива 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на процедурите за възлагане на някои поръчки за строителство, доставки и услуги от възлагащи органи или възложители в областта на отбраната и сигурността и за изменение на директиви 2004/17/ЕО и 2004/18/ЕО (ОВ L 216, 20.8.2009 г., стр. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([13]) Директива (ЕС) 2026/2383 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2026 г. за изменение на директиви 2009/43/ЕО и 2009/81/ЕО по отношение на опростяването на трансферите на свързани с отбраната продукти в рамките на ЕС и по отношение на опростяването на възлагането на поръчки в областта на сигурността и отбраната (ОВ L, 2026/2383, 3.11.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/2383/oj).

(35) В Регламент (ЕС) 2026/467 на Европейския парламент и на Съвета ([14]) се предвижда помощ от Съюза за Украйна под формата на заем, чиято цел е предоставянето на предвидима, непрекъсната, гъвкава и навременна финансова и икономическа помощ, за да се подпомогне посрещането на нуждите от финансиране, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна и неплащането от нейна страна на репарации. В съответствие с член 13, параграф 4, буква е) от посочения регламент производителите и подизпълнителите, които участват в производството на отбранителни продукти и които отговарят на условията за допустимост по някои програми на Съюза в областта на отбраната, равностойни на условията за допустимост, предвидени в посочения регламент, могат да се считат за отговарящи на посочените в него условия за допустимост. Тъй като към момента на приемането на посочения регламент програмата не беше още създадена, е целесъобразно посоченият регламент да бъде изменен, за да се предвиди, че получателите на финансиране от Съюза по програмата, които са изпълнили равностойни условия за допустимост, могат да се считат за отговарящи на условията за допустимост съгласно посочения регламент, при условие че последващи промени не са поставили под въпрос изпълнението на тези условия.

(36) За да се гарантира сигурността на класифицираната информация на подходящото равнище, от съществено значение е при сключването на класифицирани споразумения за отпускане на средства или на класифицирани споразумения за финансиране да се спазват минималните стандарти за индустриална сигурност. За тази цел и в съответствие с приложимото национално законодателство държавите членки и асоциираните трети държави, на чиято територия са установени получателите на финансиране от Съюза, следва да създадат рамка за сигурност — включваща инструкции за сигурност на проекта и свързаното с тях ръководство за класификация за сигурност — когато изпълнението на програмата би включвало или генерирало информация, която изисква ниво на класификация.

(37) Настоящият регламент следва да се прилага, без да се засягат правилата на Съюза в областта на конкуренцията, по-специално членове 101—109 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и законодателните актове, които привеждат в действие посочените членове.

(38) Уместно е да се определи индикативен финансов пакет за програмата.

(39) В Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 се определят правилата за изготвянето и изпълнението на общия бюджет на Съюза, включително правилата за безвъзмездните средства, наградите, нефинансовите дарения, поръчките, непрякото управление, финансовата помощ, финансовите инструменти и бюджетните гаранции.

(40) В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([15]) и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95 ([16]), (Евратом, ЕО) № 2185/96 ([17]) и (ЕС) 2017/1939 ([18]) на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции.

([14]) Регламент (ЕС) 2026/467 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2026 г. за осъществяване на засилено сътрудничество за създаване на заема за подкрепа на Украйна за 2026 г. и 2027 г. (ОВ L, 2026/467, 26.2.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/467/oj).

([15]) Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([16]) Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([17]) Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([18]) Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

(41) По-специално, в съответствие с регламенти (ЕС, Евратом) № 883/2013 и (Евратом, ЕО) № 2185/96 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване извършването на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 Европейската прокуратура може да разследва и да преследва по наказателен ред измамите и другите незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета ([19]).

(42) В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 всички лица или субекти, получаващи средства на Съюза, следва да оказват пълно сътрудничество за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Европейската прокуратура и на Европейската сметна палата и да гарантират, че всички трети страни, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

(43) Като се има предвид спешната необходимост от подкрепа за ключови инвестиции в отбранителни способности, и по-специално в иновации в областта на отбраната в контекста на неотложните геополитически предизвикателства, е уместно настоящият регламент да влезе в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

(44) Като се има предвид, че програмата е замислена да бъде ограничена по срок и обхват, тя следва да не засяга бъдещи програми или инструменти на Съюза за предоставяне на подкрепа за политиката в областта на отбранителната промишленост.

(45) Комисията следва да оцени ефективността на програмата по отношение на постигането на целите, определени в настоящия регламент. В оценката следва също така да се прецени дали механизмите за изпълнение, въведени в рамките на програмата, включително ускорените процедури за възлагане, предоставяне или присъждане и гъвкавите форми на подкрепа от Съюза, следва да бъдат разширени, адаптирани или включени в бъдещи програми на Съюза. Резултатите от оценката следва да послужат за основа на бъдещите решения относно подкрепата от Съюза за МСП за иновации в областта на отбраната. За тази цел Комисията следва да изготви доклад за изпълнението на програмата, включително информация за равнището на участие на МСП, географското разпределение на подкрепяните субекти в Съюза и асоциираните трети държави, тематичното разпределение на подкрепяните дейности, разбивката на разходите по видове действия, подкрепяни по програмата, ефективността на опростените процедури за възлагане, предоставяне или присъждане по отношение на референтните показатели в съществуващите инструменти, както и обобщени данни за използването на продукти, финансирани по линия на програмата. Докладът следва да се представи на Европейския парламент и на Съвета. Като се има предвид високорисковият характер и високият потенциал на нововъзникващите и революционните иновации в областта на отбраната, успехът на програмата следва да се оценява на равнище портфейл.

(46) Доколкото целта на настоящия регламент, по-специално укрепването на конкурентоспособността и иновационния капацитет на ЕОТИБ в целия Съюз, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците на програмата в подкрепа на иновациите в областта на отбраната в целия Съюз може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

([19]) Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава Програма за гъвкави и бързи иновации в областта на отбраната (наричана по-нататък „програмата“) за периода от 1 януари 2027 г. до 31 декември 2027 г. и се определят нейните цели и бюджет, форми на финансиране по програмата и правила за предоставяне на това финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „правно образувание“ означава:

   а) юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно правото на Съюза, националното право или международното право, включително структурите за европейски програми за въоръжаване (СЕПВ), създадени в съответствие с Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета ([20]), което има правосубектност и способност да действа от свое име, да упражнява права и да поема задължения; или

   б) образувание, което няма правосубектност, както е посочено в член 200, параграф 2, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509;

2) „контрол“ означава способността за упражняване на решаващо влияние върху правно образувание, било пряко или непряко — посредством едно или повече междинни правни образувания;

3) „отбранителен продукт“ означава всякакъв свързан с отбраната продукт съгласно посоченото в приложението към Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([21]), както и строителство, доставки и услуги, пряко свързани с тези продукти, за всякакви и всички елементи от техния жизнен цикъл по смисъла на член 2, буква в) от Директива 2009/81/ЕО;

4) „нововъзникващ и революционен отбранителен продукт“ означава подобрен или напълно нов отбранителен продукт, с който:

   а) се въвежда радикална трансформация, включително смяна на модела при създаването на концепцията за отбранителните действия и провеждането им, включително като съществуващи отбранителни технологии биват заменяни или превръщани в по-малко ефективни или остарели; и който

   б) се очаква да бъде напълно използваем в края на действие, подкрепяно по програмата;

([20]) Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2025 г. за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост и на рамка от мерки за гарантиране на своевременната наличност и доставки на отбранителни продукти („Регламент за ПЕОП“) (ОВ L, 2025/2643, 29.12.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj).

([21]) Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за опростяване на реда и условията за трансфер на продукти, свързани с отбраната, вътре в Общността (ОВ L 146, 10.6.2009 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

5) „изпълнителна управленска структура“ означава орган на правно образувание, назначен в съответствие с националното право и отчитащ се пред главния изпълнителен директор на това образувание, когато това е приложимо, на който са възложени правомощия да определя стратегията, целите и цялостния курс на правното образувание и който упражнява надзор и наблюдение над вземането на свързани с управлението решения от страна на правното образувание;

6) „резултати“ означава всяка материална или нематериална последица от действие, подкрепяно по програмата, например данни, ноу-хау или информация, независимо от тяхната форма или естество и независимо дали могат да бъдат защитени, както и всички права, свързани с тях, включително правата върху интелектуална собственост;

7) „малки и средни предприятия“ (МСП) означава малки и средни предприятия по смисъла на определението в член 2 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията ([22]);

8) „съществуваща информация“ означава всяка информация, необходима или полезна за изпълнението на програмата, генерирана преди или извън рамката на действие, подкрепяно по програмата, и предоставена на действието, и използвана за целите на въпросното действие;

9) „нова информация“ означава данни, ноу-хау или информация, получени при прилагането на програмата, независимо под каква форма или от какво естество;

10) „образувание от неасоциирана трета държава“ означава:

а) правно образувание, установено в неасоциирана трета държава; или

б) правно образувание, установено в Съюза или в асоциирана трета държава, чиито изпълнителни управленски структури се намират в неасоциирана трета държава.

Член 3

Цели

1. Общата цел на програмата е да се подкрепи капацитетът на МСП, включително на иновативните стартиращи и разрастващи се предприятия, за бързи иновации, да се гарантира бързото доставяне на нововъзникващи и революционни отбранителни продукти, с акцент върху ефективността на разходите, за да се отговори на най-новите и бързо променящи се предизвикателства, пред които са изправени въоръжените сили на държавите членки и асоциираните трети държави, по-специално произтичащите от агресивната война на Русия срещу Украйна. По този начин програмата насърчава конкурентоспособността на европейската отбранителна технологична и индустриална база (ЕОТИБ) и допринася за укрепване на готовността на отбранителната промишленост на Съюза, като същевременно намалява стратегическите зависимости от неасоциирани трети държави в целия арсенал от отбранителни технологии.

2. Програмата има следните специфични цели:

а) значително ускоряване на иновационните цикли на нововъзникващи и революционни отбранителни продукти, разработени в целия Съюз от МСП, като се вземат предвид спешните нужди на държавите членки и асоциираните трети държави и се използва потенциалът за иновации на промишлеността на Съюза като цяло; и

б) увеличаване на използването от държавите членки и асоциираните държави, както и от главните изпълнители на европейската отбранителна промишленост, системните интегратори и първоразредните подизпълнители, на нововъзникващи и революционни отбранителни продукти, разработени от МСП, включително чрез целенасочени мероприятия за създаване на контакти, като по този начин се подкрепя разрастването на такива МСП в цяла Европа, насърчава се интегрирането им в трансграничните вериги на доставки в областта на отбраната, повишава се устойчивостта и сигурността на доставките на такива продукти, допринася за развитието на капацитета за иновации в целия Съюз и в крайна сметка се укрепва технологичното предимство на държавите членки.

([22]) Препоръка на Комисията 2003/361/ЕО от 6 май 2003 г. относно дефиницията на микропредприятията, малките и средните предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

Член 4

Бюджет

1. Индикативният финансов пакет за изпълнението на програмата в периода от 1 януари 2027 г. до 31 декември 2027 г. е в размер на 115 000 000 EUR по текущи цени.

2. Бюджетните задължения за дейности, които продължават над една финансова година, може да се разпределят за няколко години под формата на годишни вноски.

3. В бюджета на Съюза за периода след 2027 г. могат да се впишат бюджетни кредити за покриване на необходимите разходи и за осъществяване на управлението на действията, подкрепяни по програмата, които не са приключени до края на програмата, както и за покриване на разходи за оперативни дейности и услуги от критично значение.

4. Финансовият пакет, посочен в параграф 1, и сумите от допълнителните ресурси, посочени в член 5, могат да се използват и за техническа и административна помощ за изпълнението на програмата, като например дейности за подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценка, включително проектиране, създаване, изпитване, сертифициране, експлоатация и поддръжка на корпоративни информационни системи и платформи, и информационни и комуникационни дейности, включително институционална комуникация относно политическите приоритети на Съюза, и за всяка друга техническа и административна помощ или свързани с персонала разходи, направени от Комисията при управлението на програмата.

Член 5

Допълнителни ресурси

1. Държавите членки, институциите, органите и агенциите на Съюза, трети държави, международни организации, международни финансови институции или други трети страни могат да правят допълнителни финансови или нефинансови вноски за програмата или за всяка от нейните специфични дейности или цели, посочени в член 3 от настоящия регламент. Допълнителните финансови вноски представляват външни целеви приходи по смисъла на член 21, параграф 2, буква а), г) или д) или член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

2. Средствата, разпределени на държавите членки в режим на споделено управление, могат по искане на съответната държава членка да бъдат прехвърлени към програмата при спазване на условията, посочени в съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ([23]). Комисията изпълнява тези средства пряко, в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, или непряко, в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква в) от посочения регламент. Тези средства се използват в полза на съответната държава членка. Когато Комисията не е поела правно задължение при пряко или непряко управление за допълнителни суми, предоставени за програмата, съответните суми, за които не са поети задължения, могат по искане на съответната държава членка да бъдат прехвърлени обратно към програмите източници в съответствие с условията, определени в Регламент (ЕС) 2021/1060.

([23]) Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

Член 6

Алтернативно, комбинирано и кумулативно финансиране

1. Програмата се изпълнява в полезно взаимодействие с други програми на Съюза. За действие, за което е предоставено финансово участие от друга програма на Съюза, може да бъде предоставено и финансово участие по програмата, при условие че тези вноски не обхващат едни и същи разходи. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат за съответното финансово участие или единен набор от правила на която и да е от предоставящите финансово участие програми може да се прилага за всички вноски и може да бъде сключено единно правно задължение. Ако финансовото участие на Съюза се основава на допустимите разходи, кумулативната подкрепа от бюджета на Съюза не надвишава общите допустими разходи за действието и може да бъде изчислена пропорционално в съответствие с документите, в които се определят условията за предоставяне на подкрепа.

2. Процедурите за възлагане, предоставяне или присъждане по програмата могат да се провеждат съвместно при пряко или непряко управление с държавите членки, институциите, органите и агенциите на Съюза, трети държави, международни организации, международни финансови институции или други трети страни, при условие че са защитени финансовите интереси на Съюза. Тези процедури са предмет на единен набор от правила и водят до сключването на единно правно задължение. За тази цел партньорите в съвместната процедура за възлагане, предоставяне или присъждане могат да предоставят ресурси за програмата в съответствие с член 5 от настоящия регламент. Изпълнението на процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане също може да бъде възложено на партньорите, когато това е приложимо в съответствие с член 62, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. За целите на член 153, параграф 3 от същия регламент за съвместни процедури за възлагане, предоставяне или присъждане комисията за оценка може да бъде частично съставена от членове, които са представители на партньорите в посочените процедури.

Член 7

Трети държави, асоциирани към програмата

1. Може да се предостави възможност за участие в програмата или в специфични действия, посочени в член 10, на следните трети държави чрез пълно или частично асоцииране към програмата в съответствие с целите, определени в член 3 и приложимите международни споразумения или решенията, приети по тези споразумения:

а) държави от Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП);

б) Украйна, в съответствие с условията, предвидени в Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна.

2. Споразуменията за асоцииране за участие в програмата със страните, посочени в параграф 1:

а) гарантират справедлив баланс по отношение на вноските и ползите на третата държава, участваща в програмата;

б) определят условията за участие в програмата, включително изчисляването на финансовите вноски, състоящи се от оперативна вноска и такса за участие, за програмата и нейните общи административни разходи;

в) не предоставят на третата държава правомощия за вземане на решения в рамките на програмата;

г) гарантират правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси; и

д) гарантират защитата на интересите на Съюза в областта на сигурността и обществения ред.

3. За целите на параграф 2, буква г) асоциираната трета държава:

а) предоставя необходимите права и достъп, изисквани съгласно регламенти (ЕС, Евратом) 2024/2509 и (ЕС, Евратом) № 883/2013;

б) гарантира, че решенията за изпълнение, с които се налага парично задължение на основание член 299 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и решенията и разпорежданията на Съда на Европейския съюз, се изпълняват; и

в) гарантира, че нейните компетентни органи сътрудничат на Европейската прокуратура при разследванията и наказателното преследване на престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, в съответствие с приложимите международни споразумения или други приложими правила.

Член 8

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Програмата се изпълнява в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 при пряко управление или при непряко управление със субектите, посочени в член 62, параграф 1, буква в) от същия регламент.

2. В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 финансирането от Съюза може да се предоставя под всякаква форма.

3. В съответствие с член 196, параграф 2, втора алинея, буква а) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 финансовите вноски могат, когато е целесъобразно и необходимо за изпълнението на дадено действие, подкрепяно по програмата, да покриват действия и разходи, съответно започнали и направени преди датата на представяне на предложението за тези действия, при условие че тези действия са започнали не повече от три месеца преди приключването на поканата за представяне на предложения и не са приключили преди подписването на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства.

4. Когато финансирането от Съюза се предоставя под формата на безвъзмездни средства, то е под формата на финансиране, което не е свързано с разходите, или опростени варианти за разходите в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Когато е възможно, безвъзмездните средства по програмата са под формата на еднократни суми. Действително направените допустими разходи могат да се възстановяват само когато целите на дадено действие, подкрепяно по програмата, не могат да бъдат постигнати по друг начин.

5. В съответствие с член 153, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 комисията за оценка може да бъде подпомагана от външни експерти, притежаващи валидно лично разрешение за достъп до класифицирана информация, ако това се изисква съгласно работната програма. Чрез дерогация от член 242 от същия регламент този списък с независими експерти не се оповестява публично.

Член 9

Допустимост

1. Определят се критерии за допустимост в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, за да се подпомогне постигането на целите, определени в член 3 от настоящия регламент, и тези критерии се прилагат за всички процедури за възлагане, предоставяне или присъждане по програмата.

2. При процедури за възлагане, предоставяне или присъждане следните правни образувания могат да бъдат допустими за получаване на финансиране от Съюза:

а) образувания, установени в държава членка;

б) образувания, установени в асоциирана трета държава;

в) международни организации;

г) СЕПВ.

3. За подкрепяните по програмата действия, посочени в член 10, с изключение на действията, посочени в член 10, параграф 1, буква г), получателите на финансиране от Съюза (наричани по-нататък „получателите“) са МСП.

4. С изключение на действията, посочени в член 10, параграф 1, буква в), получателите трябва:

а) да са установени в Съюза или в асоциирана трета държава; и

б) изпълнителните им управленски структури да се намират в Съюза или в асоциирана трета държава.

5. Получателите не подлежат на контрол от неасоциирана трета държава или от образувание от неасоциирана трета държава.

6. Инфраструктурата, съоръженията, активите и ресурсите на получателите, които се използват за целите на действието, подкрепяно по програмата, трябва да се намират на територията на държава членка или асоциирана трета държава за цялата продължителност на действието.

7. Когато получателите, участващи в действието, подкрепяно по програмата, не разполагат с налични алтернативи или съответна инфраструктура, съоръжения, активи и ресурси в Съюза или в асоциирана трета държава, те може да използват своя инфраструктура, съоръжения, активи или ресурси, разположени или съхранявани извън територията на държавите членки или асоциираните трети държави, при условие че това използване не противоречи на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната, включително на спазването на принципа на добросъседските отношения, и съответства на посочените в член 3 цели. Разходите, свързани с дейности, при които се използват тази инфраструктура, съоръжения, активи или ресурси, не са допустими за подкрепа от програмата.

8. Може да се приеме, че правните образувания отговарят на критериите за допустимост, посочени в настоящия член, ако изпълняват равностойни условия съгласно Регламент (ЕС) 2018/1092 ([24]), Регламент (ЕС) 2021/697, Регламент (ЕС) 2023/1525 ([25]), Регламент (ЕС) 2023/2418 ([26]) или Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета, или съгласно Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета ([27]), при условие че изпълнението на тези условия не е поставено под въпрос от последващи изменения.

9. Следните действия не са допустими за финансиране от Съюза:

а) действия или части от действия, които са вече изцяло финансирани от други публични или частни източници;

б) действия за разработване на продукти и технологии, чието използване, разработване или производство са забранени от приложимото международно право;

в) действия за разработване на смъртоносни автономни оръжия без възможност за пълноценен човешки контрол по отношение на решенията за избор на цел и предприемане на действия за употреба на сила срещу хора, без да се засяга възможността за предоставяне на финансиране от Съюза за действия за разработване на системи за ранно предупреждение и мерки за противодействие с отбранителна цел;

г) действия, свързани с касетъчни боеприпаси.

Член 10

Допустими действия

1. Действията, допустими за финансиране по линия на програмата, изпълняват целите, посочени в член 3, и могат да бъдат под една или няколко от следните форми:

а) подкрепа за бързото разработване на нововъзникващи и революционни отбранителни продукти и където е приложимо – на компоненти, необходими за тяхното производство, включително когато тези продукти се основават на интегрирането и адаптирането на граждански технологии с потенциал за двойна употреба за целите на отбраната;

б) подкрепа за навлизането на пазара на нововъзникващи и революционни отбранителни продукти, включително чрез подкрепа за обединяване на търсенето и специални и редовни полеви изпитвания и демонстрации с участието и обратната връзка от крайните ползватели, по-специално чрез мероприятия за създаване на контакти;

в) подкрепа за преместването на мястото на установяване на субект или на неговата изпълнителна управленска структура в Съюза или в асоциирана трета държава с цел ефективно изпълнение на действията, посочени в букви а) и б), когато даден субект преди е бил установен или изпълнителната му управленска структура се е намирала в неасоциирана трета държава;

([24]) Регламент (ЕС) 2018/1092 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за създаване на Европейска програма за промишлено развитие в областта на отбраната с цел подкрепа на конкурентоспособността и иновационния капацитет на отбранителната промишленост на Съюза (ОВ L 200, 7.8.2018 г., стр. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([25]) Регламент (ЕС) 2023/1525 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юли 2023 г. относно подкрепата за производството на боеприпаси (ASAP) (ОВ L 185, 24.7.2023 г., стр. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

([26]) Регламент (ЕС) 2023/2418 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за създаване на Инструмент за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни поръчки (АУЕОПСП) (ОВ L, 2023/2418, 26.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([27]) Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г. за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (ОВ L, 2025/1106, 28.5.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

г) подкрепа, необходима за ефективното изпълнение на действията, посочени в букви а) и б), включително, но не само:

i) квалификация;

ii) сертифициране;

iii) достъп до инфраструктура;

iv) достъп до иновативни производствени мощности и процеси;

v) подкрепа на готовността за инвестиции;

vi) развитие на умения;

vii) възлагане на проучвания; и

viii) изграждане на екосистеми и дейности за укрепване, включително подкрепа за сътрудничеството между МСП и главните изпълнители на европейската отбранителна промишленост, системните интегратори и подизпълнителите от първо ниво.

2. Програмата може да предоставя подкрепа за действия, обхващащи бързото модернизиране на съществуващи продукти и технологии, при условие че използването на вече съществуваща информация, правата на интелектуална собственост или други права, необходими за извършване на действието, не е пряко или непряко, чрез един или повече междинни правни образувания, предмет на ограничение от неасоциирана трета държава или образувание от неасоциирана трета държава, когато въпросното ограничение би попречило на ефективното изпълнение на действието.

3. Получателите се ползват, когато е възможно и целесъобразно, от ускорен достъп до съоръженията на Съюза за изпитване и експериментиране и до бизнес ускорителя на Схемата на ЕС за иновации в областта на отбраната (EUDIS).

4. Подкрепяните чрез програмата действия не противоречат на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната, установени в рамките на Общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) съгласно дял V от Договора за Европейския съюз (ДЕС), включително зачитането на принципа на добросъседските отношения.

Член 11

Критерии за предоставяне на финансиране

1. Когато е уместно и целесъобразно, в зависимост от естеството на процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане, и в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, в работната програма, посочена в член 16 от настоящия регламент, се определят критериите за предоставяне на финансиране, като се вземат предвид следните елементи:

а) потенциала за революционен пробив в областта на отбраната, оценен с оглед на степента, в която предложеното решение се отклонява от настоящите технологични базови равнища;

б) качеството на предложението и способността на заявителя за изпълнение на действието, посочено в член 10;

в) въздействието в областта на отбраната, като се вземат предвид нуждите на държавите членки и асоциираните трети държави, по-специално по отношение на ефективността на разходите, скоростта на доставка и готовността за оперативно използване, включително, където е приложимо, устойчивостта на киберсигурността.

2. В допълнение към елементите, посочени в параграф 1 от настоящия член, в посочените в член 16 работни програми може да се вземе предвид и повишаването на сигурността на доставките за веригите на доставки на нововъзникващи и революционни продукти и технологии в областта на отбраната.

3. В работната програма, посочена в член 16, се определят допълнителни подробности относно прилагането на критериите за предоставяне на финансиране, посочени в параграф 1 от настоящия член, като се вземат предвид целите на поканата за представяне на предложения и процедурите за подбор и оценка.

Член 12

Процедура за подбор и за възлагане, предоставяне или присъждане

1. За да се гарантира, че действията, посочени в член 10, могат да бъдат ефективно изпълнени без ненужно забавяне, в работната програма може да се определят процедури за възлагане, предоставяне или присъждане при пряко или непряко управление, които подлежат на ускорена или опростена процедура.

2. Чрез дерогация от членове 199, 201 и 203 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 – по отношение на безвъзмездните средства, и от член 170, параграф 1, букви б) и в) и член 170, параграф 2 от посочения регламент – по отношение на възлагането на поръчки, работната програма може да предвижда, че за процедурите за възлагане, предоставяне или присъждане, посочени в нея, се прилагат следните условия:

а) изискванията за решението за предоставяне на финансиране и подписването на правни задължения се ограничават до предварителна оценка на критериите за предоставяне на финансиране и отстраняване;

б) решението за предоставяне на финансиране може да бъде взето единствено въз основа на лична декларация от заявителите и оферентите относно критериите за допустимост и подбор, особено по отношение на контрола, без да се изискват съответните подкрепящи документи в рамките на предварителната оценка;

в) Комисията приключва окончателната оценка без ненужно забавяне;

г) заявителите и оферентите се уведомяват за резултатите от предварителната оценка в срок, определен в работната програма; и

д) решението за предоставяне на финансиране се взема в срок, определен в работната програма.

3. Когато в окончателната оценка, посочена в параграф 2, буква в), се стигне до заключението, че получателят не отговаря на всички критерии за допустимост и подбор, правното задължение се прекратява. Плащанията се извършват само след приключване на окончателната оценка.

4. В работната програма могат да бъдат установени целенасочени процедури за възлагане, предоставяне или присъждане „отдолу нагоре“ на два етапа в съответствие със следните правила:

а) на първия етап:

i) може да бъде отправена покана за изразяване на интерес без уточняване на вида дейности или инструмента за изпълнение на бюджета, който ще се използва, за да се даде възможност на заявителите и оферентите да подават предложения за проекти или оферти за стоки, строителни работи или услуги, които биха могли да допринесат за постигането на целите на настоящия регламент, определени в работната програма, посочена в член 16;

ii) предложенията и офертите се оценяват и класират въз основа на общи критерии за предоставяне на финансиране, определени в работната програма, като например техния сравнителен принос за постигането на целите;

iii) комисията за оценка определя най-подходящия инструмент за изпълнение на бюджета, при пряко или непряко управление, и предлага максималния размер и формата на финансовото участие на Съюза;

б) на втория етап, заявителите и оферентите, чиито проекти или оферти са били успешно оценени, получават покана да коригират и допълнят своите предложения или оферти в рамките на наличния бюджет, в съответствие със заключенията на комисията за оценка.

5. По въпроси, които не са обхванати от параграф 4, процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане се осъществява в съответствие с правилата, посочени в Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, приложими по отношение на съответния инструмент за изпълнение на бюджета.

6. Комисията предоставя финансирането по линия на програмата чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 4.

Член 13

Стимулираща намеса

1. Чрез дерогация от член 9 в работната програма може да се предвиди, че процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане е под формата на стимулираща намеса, при която критериите за допустимост, свързани с мястото на установяване на правните образувания, участващи в програмата, или местонахождението на изпълнителното им ръководство, могат да бъдат временно и условно преустановени.

2. Критериите за допустимост, чието изпълнение е било спряно в съответствие с параграф 1 от настоящия член, се спазват и спазването на тези критерии за допустимост се оценява в рамките на срок, посочен в правното задължение по смисъла на член 2, точка 39 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Финансирането от Съюза се предоставя след като бъдат изпълнени всички критерии за допустимост.

3. Ако критериите за допустимост, които са били временно спрени в съответствие с параграф 1, не бъдат изпълнени в рамките на срока, посочен в правното задължение по параграф 2, действието, подкрепяно от програмата се счита за недопустимо и всяко финансиране от Съюза се възстановява изцяло.

4. Когато процедурата за отпускане на безвъзмездни средства е под формата на стимулираща намеса, не се изплаща предварително финансиране.

5. В работната програма се определя конкретният бюджет, отпуснат за процедурите за възлагане, предоставяне или присъждане под формата на стимулираща намеса съгласно параграф 1. Този бюджет представлява ограничен дял от бюджета на програмата, така че да се запази целенасоченият и изключителен характер на такъв вид подкрепа.

Член 14

Проценти на финансиране от Съюза

Без да се засяга член 193 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, по програмата може да се финансират до 100 % от допустимите разходи.

Член 15

Собственост върху резултатите

1. Върху резултатите от действията, подкрепени от програмата, не са допустими – пряко или непряко чрез един или повече междинни правни образувания – никакъв контрол или ограничение от страна на неасоциирани трети държави или образувания от неасоциирани трети държави, включително що се отнася до трансфера на технологии.

2. Настоящият регламент не засяга свободата на преценка на държавите членки по отношение на политиката им в областта на износа на военни технологии и оборудване.

3. Трансферите на технологии се извършват в пълно съответствие с Директива 2009/43/ЕО и когато е приложимо – Регламент (ЕС) 2021/821 на Европейския парламент и на Съвета ([28]).

4. Без да се засяга параграф 2, всяко прехвърляне на собствеността или предоставяне на изключителен лиценз на неасоциирана трета държава или на образувание от неасоциирана трета държава за резултати, генерирани чрез програмата, което се извършва в срок от три години след окончателното плащане по действието, се съобщава на Комисията и подлежи на одобрение от органите на съответната държава членка или асоциираната трета държава при условия, гарантиращи защитата на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната. Когато подобно прехвърляне на собственост или предоставяне на изключителен лиценз противоречи на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната или на целите, посочени в член 3, подкрепата, предоставена от програмата, се възстановява.

5. Когато Съюзът възлага проучване, всички държави членки и асоциирани трети държави имат право да получат безвъзмездно неизключителна лицензия за използването на проучването при представяне на писмено искане за това.

6. Когато финансирането от Съюза се предоставя под формата на безвъзмездни средства, институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, както и предоставящите помощта органи се ползват при поискване с права на безвъзмезден достъп до резултатите, без да се засяга собствеността върху резултатите или правата върху интелектуалната собственост върху съществуваща информация, с единствената цел за разработване, прилагане и наблюдение на съществуващи политики или програми на Съюза в областите на неговата компетентност. Тези права на достъп се свеждат до използването с нетърговска и неконкурентна цел.

Член 16

Работна програма

1. Програмата се изпълнява чрез работните програми, посочени в член 110, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

2. В работната програма се определят подробно категориите действия и темите, които се подкрепят по програмата. Тези категории са в съответствие с целите, определени в член 3.

3. Предизвикателства в работната програма се приоритизират въз основа на спешните и приоритизирани нужди от способности, споделяни от няколко държави членки.

([28]) Регламент (ЕС) 2021/821 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба (ОВ L 206, 11.6.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj).

4. С изключение на процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане, предвидена в член 12, параграф 4, работната програма съдържа, когато е целесъобразно, функционални изисквания и в тях се посочва формата на финансиране от Съюза по член 8, без да се ограничава конкуренцията между поканите за представяне на предложения.

5. Комисията приема работната програма чрез акт за изпълнение. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 4.

Член 17

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. Европейската служба за външна дейност и Европейската агенция по отбрана са поканени да присъстват на заседанията на комитета като наблюдатели и да представят своите становища и експертен опит в работата на комитета.

3. Комисията може по собствена инициатива или по искане на една или повече държави членки да покани, когато е целесъобразно, представители на асоциираните трети държави да присъстват на заседанията на комитета. Представителите на асоциирани трети държави не присъстват, нито участват в гласуванията на комитета.

4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

5. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 18

Връзка с Директива 2009/81/ЕО

Договор за поръчка, възложен от държава членка за отбранителен продукт, който е получен в резултат на действие, подкрепяно по програмата, или в резултат на проект, получил печат за суверенитет в съответствие с член 4, параграф 1от Регламент (ЕС) 2024/795 и последващо получил финансиране от държава членка в съответствие с член 6 от настоящия регламент, се счита за договор, възложен в рамките на програма за сътрудничество въз основа на научноизследователска и развойна дейност по смисъла на член 13, буква в) от Директива 2009/81/ЕО.

Член 19

Изменение на Регламент (ЕС) 2024/795

В член 4 от Регламент (ЕС) 2024/795 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Комисията удостоява с печат за суверенитет всеки проект, допринасящ за която и да е от целите на STEP, при условие че проектът е бил оценен и отговаря на минималните изисквания за качество, по-специално критериите за допустимост, за отстраняване и за предоставяне на финансиране, посочени в покана за представяне на предложения по регламенти (ЕС) 2021/522, (ЕС) 2021/694, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697 или (ЕС) 2026/2387 (*) на Европейския парламент и на Съвета или по Делегиран регламент (ЕС) 2019/856 на Комисията (**).

(*) Регламент (ЕС) 2026/2387 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2026 г. за създаване на програма за гъвкави и бързи иновации в областта на отбраната (AGILE) и за изменение на регламенти (ЕС) 2024/795 и (ЕС) 2026/467 (ОВ L, 2026/2387, 3.11.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2387/oj).

(**) Делегиран регламент (ЕС) 2019/856 на Комисията от 26 февруари 2019 г. за допълнение на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на функционирането на Фонда за иновации (ОВ L 140, 28.5.2019 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/856/oj).“

Член 20

Изменение на Регламент (ЕС) 2026/467

В член 13, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2026/467 буква е) се заменя със следното:

„е) може да се приеме, че производителите и подизпълнителите, участващи в производството на отбранителни продукти, отговарят на условията за допустимост, посочени в настоящия параграф, ако изпълняват равностойни условия съгласно регламенти (ЕС) 2018/1092 ([1])*, (ЕС) 2021/697 ([2])*, (ЕС) 2023/1525 ([3])*, (ЕС) 2023/2418 ([4])* или Регламент (ЕС) 2026/2387 ([5])* на Европейския парламент и на Съвета или съгласно Регламент (ЕС) 2025/1106 и ако последващи промени не засягат изпълнението на тези условия;

([1])* Регламент (ЕС) 2018/1092 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за създаване на Европейска програма за промишлено развитие в областта на отбраната с цел подкрепа на конкурентоспособността и иновационния капацитет на отбранителната промишленост на Съюза (ОВ L 200, 7.8.2018 г., стр. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([2])* Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Европейски фонд за отбрана и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1092 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

([3])* Регламент (ЕС) 2023/1525 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юли 2023 г. относно подкрепата за производството на боеприпаси (ASAP) (ОВ L 185, 24.7.2023 г., стр. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

([4])* Регламент (ЕС) 2023/2418 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за създаване на Инструмент за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни поръчки (АУЕОПСП) (ОВ L, 2023/2418, 26.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([5])* Регламент (ЕС) 2026/2387 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2026 г. за създаване на програма за гъвкави и бързи иновации в областта на отбраната (AGILE) и за изменение на регламенти (ЕС) 2024/795 и (ЕС) 2026/467 (ОВ L, 2026/2387, 3.11.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2387/oj).“

Член 21

Прилагане на правилата относно класифицираната информация

1. За изпълнението на настоящия регламент:

а) държавите членки и асоциираните трети държави, на чиято територия са установени получателите, оценяват чувствителния характер на съществуващата и новата информация, с която се борави по време на изпълнението на действията, подкрепяни по програмата;

б) когато тази информация подлежи на национално ниво на класификация, държавите членки и асоциираните трети държави, посочени в буква а), установяват подходяща рамка за сигурност в съответствие с националните си законови и подзаконови актове;

в) всяка държава членка гарантира ниво на защита на класифицираната информация на ЕС, което е равностойно на нивото, предвидено в правилата относно сигурността, установени в Решение 2013/488/ЕС на Съвета ([29]);

г) Комисията осигурява защита на класифицираната информация, получена във връзка с програмата, в съответствие с правилата относно сигурността, установени в Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията ([30]).

2. Комисията предоставя акредитирана защитена система за обмен, за да улесни обмена на класифицирана и чувствителна информация между Комисията и държавите членки и асоциираните трети държави, както и, когато е целесъобразно, със заявителите и получателите. Системата е съобразена с националните разпоредби на държавите членки относно сигурността.

Член 22

Одити

Одитите относно използването на финансовото участие на Съюза, проведени от лица или субекти, включително от лица или субекти, различни от тези, на които институции, органи, служби или агенции на Съюза са възложили извършването на одити, съставляват основата на общата увереност съгласно член 127 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Европейската сметна палата проверява отчетите за всички приходи и разходи на Съюза в съответствие с член 287 от ДФЕС.

Член 23

Информация, комуникация и публичност

1. Получателите посочват произхода на средствата и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, включително когато популяризират действията, подкрепяни по програмата, и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността.

2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на настоящия регламент, на действията, подкрепяни по програмата, и на постигнатите резултати.

3. Разпределените за програмата финансови ресурси може да допринасят за организирането на дейности по разпространение на резултатите, създаване на контакти и повишаване на осведомеността, включително отваряне на веригите за доставки, за да се подпомага трансграничното участие на МСП. Тези дейности включват мерки, насочени към осигуряване на широка осведоменост за програмата и улесняване на участието в целия Съюз, по-специално сред МСП, стартиращите предприятия и нетрадиционните участници в областта на отбраната с ограничено предварително участие в програми на Съюза. Дейностите по разпространение включват мерки за информиране на потенциални заявители за възможността техните продукти да бъдат включени Каталога на военни продажби, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2025/2643.

Член 24

Мониторинг, оценка и преглед

1. Комисията извършва мониторинг на изпълнението на програмата и оценява нейната ефективност при постигането на целите, определени в настоящия регламент. Като се има предвид високорисковият характер и високият потенциал на нововъзникващите и революционните иновации в областта на отбраната, успехът на програмата се оценява на равнище портфейл.

2. Комисията редовно информира Европейския парламент и Съвета за изпълнението на програмата.

([29]) Решение 2013/488/ЕС на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

([30]) Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj)

3. До 1 юли 2028 г. Комисията изготвя доклад за оценка на въздействието и ефективността на действията, подкрепяни по програмата, и го представя на Европейския парламент и на Съвета. Този доклад съдържа информация за:

а) степента на участие на МСП;

б) географското разпределение на подкрепяните субекти в целия Съюз и асоциираните трети държави;

в) тематичното разпределение на подкрепяните дейности,

г) разбивка на разходите по видове действия,

д) ефективността на процедурите за възлагане, предоставяне или присъждане по отношение на референтните показатели в рамките на съществуващите инструменти,

е) обобщени данни за използването на продукти, финансирани от програмата.

Член 25

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 21 октомври 2026 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	T. DOOLEY